

Ďalšie zaujímavé informácie týkajúce sa invázných rastlín:

Prečo predstavujú invázne rastliny nebezpečenstvo pre ekosystém a prírodu?

- sú dekoratívne
- sú nenáročné na stanovište výskytu
- sú schopné zmeniť vlastnosti
- majú veľkú schopnosť reprodukcie a regenerácie

Vďaka uvedeným vlastnostiam invázne rastliny po objavení sa postupne obsadia stanovište, vytlačia pôvodné rastliny a vytvoria monocenózu.

Na Slovensku vytvára potrebný legislatívny rámec zákon MŽP SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorý umožňuje zabezpečovanie ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov.

Zoznam invázných druhov podľa prílohy č. 2 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z.:

Vedecké meno:

Heracleum mantegazzianum
Fallopia japonica (syn. *Reynoutria japonica*)
Fallopia x bohemica (syn. *Reynoutria x bohemica*)
Fallopia sachalinensis (syn. *Reynoutria sachalinensis*)
Impatiens glandulifera
Solidago canadensis
Solidago gigantea

Slovenské meno:

boľševník obrovský
pohánkovec japonský
pohánkovec český
pohánkovec sachalínsky
netýkavka žliazkatá
zlatobyľ kanadská
zlatobyľ obrovská

Medzi ďalšie nebezpečné invázne rastliny na Slovensku patria:

Vedecké meno:

Ailanthus altissima
Ambrosia artemisiifolia
Aster lanceolatus
Aster novi-belgii
Echinocystis lobata
Helianthus tuberosus
Impatiens parviflora
Negundo aceroides
Rudbeckia laciniata
Robinia pseudoacacia
Stenactis annua agg.
Iva xanthifolia
Partenocissus quinquefolia
Lycium barbatum
Lupinus polyphyllus
Asclepias syriaca
Rhus typhina

Slovenské meno:

pajaseň žliazkatý
ambrosia palinolistá
astra kopijovolistá
astra novobelgická
ježatec laločnatý
slniečnica hľuznatá
netýkavka drobnokvetá
javorovec jaseňolistý
rudbekia strapatá
agát biely
hviezdnik ročný
iva voškovníkovitá
pavinič päťlistý
kustovnica cudzia
lupina mnoholistá
glejovka americká
sumach palkový

Rečou paragrafov....

Pre ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov je zakázané invázne druhy dovážať, držať, pestovať, rozmnožovať, obchodovať s nimi, ako aj s ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť samovoľné rozšírenie invázneho druhu (§ 7 ods. 1 a 2 zákona).

Vlastník (správca, nájomca) pozemku je **povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku** spôsobmi uvedenými v prílohe č. 2 vyhlášky MZP SR č. 24/2003 Z.z. a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu (§ 7 ods. 3 zákona).

Orgán ochrany prírody nariadi **vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorom sa vyskytujú invázne druhy, vykonať na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu, opatrenia na odstránenie inváznych druhov.** (§ 7. ods.4 zákona).

V prípade nebezpečenstva vzniku škodlivých následkov na prírode a krajine **môže orgán ochrany prírody vykonať na náklady pôvodcu šírenia inváznych druhov, ak je známy, inak na svoje náklady, odstránenie inváznych druhov sám. Ak** takýmto konaním orgánu ochrany prírody vznikne **vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutého pozemku škoda, vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku má nárok na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody** (§ 7. ods.5 zákona)

V súvislosti s inváznymi druhmi je dôležité

- identifikovať povahu a rozsah potencionálneho ohrozenia
- identifikovať počet predmetných rastlinných druhov a spôsoby ich šírenia
- na konkrétnych príkladoch ilustrovať ako sa invázne druhy šíria do nových oblastí a zhodnotiť ich dopad na životné prostredie
- vykalkulovať ekonomické straty
- nájsť spôsoby ako zabrániť ich šíreniu

Riešenie negatívnych dôsledkov spojených so šírením inváznych nepôvodných druhov rastlín nie je úlohou len rezortu životného prostredia, ale je to výzva i pre ostatné rezorty a vyžaduje si aj aktívne zapojenie a podporu širokej verejnosti. Aktívne zapojenie širokej verejnosti však predpokladá propagáciu a šírenie poznatkov o inváznych druhoch rastlín a negatívnych dôsledkoch ich nekontrolovaného šírenia.

RNDr. Eva Sitášová, PhD.